

Anders Persson, professor, Institutionen för utbildningsvetenskap, Lunds universitet

På Institutionen för utbildningsvetenskap vid Lunds universitet har vi bildat en grupp av tio forskare som bedriver praktiktäna skolforskning. De tio har gjort eller gör en akademisk karriär men nio av dem har också andra karriärer bakom sig. Sju har lärarexamen, en sjuksköterskeexamen och en har en karriär som dansare bakom sig. Endast en har gjort vad som kan kallas en spikrak akademisk karriär. Flera av de nio har inslag i sina karriärer som ur ett traditionellt akademiskt karriärperspektiv är annorlunda: en har varit kulturredaktör på en av landets större dagstidningar och hon citerar gärna pedagogikprofessorn Lennart Svensson (2009): ”Att det saknas en generell relation mellan pedagogiska metoder och pedagogiska resultat är förmodligen det mest välbelagda forskningsresultatet i all pedagogisk forskning”. En har, vidare, en avbruten forskarutbildning inom humaniora bakom sig, har sprungit tiomilalopp och spelat trummor. En antogs till balettakademien i unga år och arbetade en tid som dansare och har en inspirerande bakgrund med finsk mamma och en pappa som var östtysk dissident. En är 79 år gammal och doktorerade på en matematikdidaktisk avhandling som pensionär. Man känner sig onekligen litet blek i detta sällskap – professuren till trots – som under skolloven endast varit brevbärare och biljettförsäljare på färjorna mellan Helsingborg och Helsingör.

Dessa tio forskare arbetar i fem forskningsprojekt. Katarina Blennow, Ingrid Bosseldal och Martin Malmström – alla disputerade i utbildningsvetenskap vid Lunds universitet – studerar skolkultur i en nystartad gymnasieskola i Lund. Sinikka Neuhaus, FD i kyrkohistoria och chef för ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet, är involverad i ett projekt om värdegrundsarbete med två gymnasieskolor i Lund. Styrkan i projektet menar hon är att skolorna tagit initiativet samtidigt som hon är skeptisk till att en del lanserar praktiktäna forskning som universallösning. Själv föredrar hon ”utopisk realism”. Ingemar Karlsson, FD i utbildningsvetenskap med inriktning matematikdidaktik, studerar orsaker till låg måluppfyllelse i matematik i grundskolan i en mindre kommun och hur detta kan ändras. Ola Strandler, FD i pedagogiskt arbete och nybliven postdok vid Lunds universitet, arbetar med ett forskningsprojekt om en skolas arbete med problematisk elevfrånvaro. Han intresserar sig också för hur lärarutbildningar formas i ett komplext nätverk av (inte sällan motstridiga) mål, logiker, krav, förväntningar och intressenter. Slutligen projektet ”Tyst kunskap” där doktorand Paul Strand, docent Åsa Lindberg-Sand, Olof Barr, gymnasielektor som är

disputerad i matematik, samt artikelförfattaren studerar lärares yrkesspråk och verksamhetsförlagd utbildning.

Det är knappast tydligt vad den version av praktikinära forskning som görs inom ULF-projektet innebär, vilket öppnar för tolkningar och utveckling av olika slags praktikinärhet. Som framgått kan man vara praktikinära på olika sätt. I forskargruppen i Lund finns erfarenheter av olika slags praktikinärhet: forskningscirkclar, aktionsforskning, forskning som görs tillsammans med yrkesverksamma, lokala utvecklingsarbeten och aktionslärande. Författaren har exempelvis deltagit i forskningscirkclar med lantarbetare på Christinehofs slott i början av 1980-talet, skrivit kapitel i böckerna *Rapporter från ett skolgolv* (2006), *Skolliv* (2006) och *Action Research* (2007) och flera i gruppen har liknande erfarenheter. Detta gör att det blir svårt att få ordning på den praktikinära forskningen och det bör inte heller eftersträvas annat än på begreppslog nivå.

En fråga som är viktig för flera inom forskargruppen är vilka vägar den kritiska forskningen tar sig genom denna skog av tillämpningar av praktikinärhet? En av kollegorna i forskargruppen talade i intervjun om värdet av att vara på plats när praktikinära forskning görs. Sådan närvaro kan vara en nyckel till kritisk distans till det en av forskarna kallade ”gör så här-forskning”. Forskning handlar om förståelse samtidigt som det som en annan av Lundaforskarna kallar ”veta och göra-kulturen” hotar att banalisera forskningen.